

CJBB75 – 1 (G13 8.00-9.30)

K. Osolsobě

Výuka: od 2. 3. každých 14 dní kontaktní, každých 14 dní úkol (viz harmonogram)

Podmínky ukončení: Průběžné plnění úkolů (5 odevzdaných referátů, test).

Náplň dnešní hodiny

Co je to korpus?

- Soubor textů
- elektronicky uložených a přístupných (korpusové manažery – programy, skrze něž lze ke korpusům přistupovat)
- má stanovený obsah (složený z textů záměrně vybraných dle zveřejněných kritérií)
- má stanovený rozsah/velikost (lze na něm pracovat s frekvenčními/kvantitativně měřitelnými údaji)
- obsahuje standardní anotace (metadata – údaje o každém textu a lingvistické interpretace, anotace jazykových jednotek – vnitřní anotace)

Registrace uživatele pro práci s ČNK (<http://ucnk.ff.cuni.cz/>)

Kdo jsme? ČESKÝ NÁRODNÍ KORPUS

Český národní korpus je **akademický projekt** založený v roce 1994 při **FF UK** a spravovaný **Ústavem Českého národního korpusu**. Jeho cílem je systematicky mapovat češtinu a další jazyky ve srovnání s ní. **Korpusy ČNK** jsou po **bezplatné registraci** otevřeny všem zájemcům o jazyk, kteří touží vědět, jak se čeština používá. [více...](#)

Korpusový manažer

Základy práce s korpusem přes Kontext

KonText

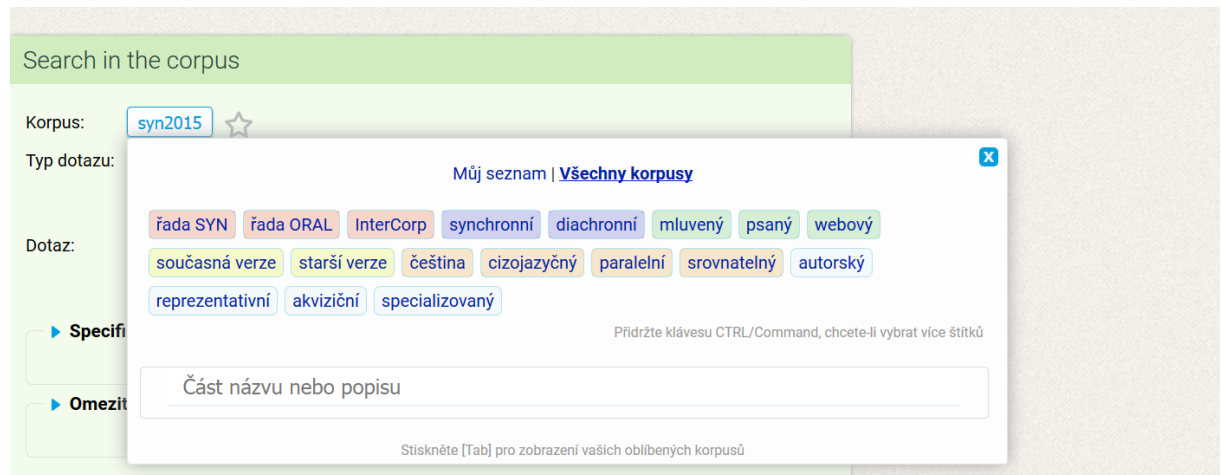

KonText Park SyD Morfio KWords Wiki Podpora Biblio Přihlášení Registrace English

ČESKÝ NÁRODNÍ KORPUS

Dotaz

Výběr korpusu

Jaké korpusy jsou k dispozici ?

Časové hledisko (synchronní / diachronní)

Hledisko textů (psané / mluvené, připravené/spontánní)

Hledisko žánru (vyvážené žánrově/ žánrově kompaktní – např. korpusy výhradně publicistické, nebo korpus soukromé korespondence, projekt Korpus českého verše).

Hledisko autora (autoři jsou rodilí mluvčí/ autoři se učí jazyk, v němž jsou texty vytvořeny jako tzv. druhý jazyk – learner corpora/žakovské korpusy, autorské korpusy založené na díle/korespondenci významných osobností).

Hledisko jazyka (jednojazyčné – např. čeština/ vícejazyčné, srovnatelné, paralelní).

Vícejazyčné paralelní korpusy – stejné texty – originál+překlad – zarovnání/alignment = jednotky, které si odpovídají, jsou propojeny / srovnatelné korpusy – různojazyčné i stejného jazyka vybudované stejným způsobem, mající stejné složení).

Jak čteme informace o zvoleném korpusu?

Dotaz Korpusy Uložiti Konkordance Filtr Frekvence Kolokace Zobrazení Nápověda

Korpus: syn2015

Search in the corpus

Korpus: syn2015

Typ dotazu: Základní

Dotaz:

V dotazu, OOL můžete vložit další kód atakem klávesou Shift+ENTER

Specifikovat kontext

Omezit hledání

Hledat

syn2015

Popis: Synchronní reprezentativní korpus

Atributy: 120 748 715 pozic

Wikipedie stránka: <http://wiki.korpus.cz/doku.php/cnk:syn2015>

Dostupná metadata:

Atributy		Struktury	
word	1 751 599	<doc>	3 376
lo	1 420 255	<text>	114 492
lemma	777 011	<w>	2 905 065
lemma_lc	733 708	<e>	6 004 732
tag	3 529		539 521
pos	12	< >	48 905
case	6		
proc	4		
afun	88		
parent	332		
eparent	13 189		
prep	105		
p_lemma	441 023		
p_tag	2 604		
p_pos	13		
p_case	9		
p_afun	88		
ep_lemma	728 725		
ep_tag	43 711		
ep_pos	787		
ep_case	1 282		
ep_afun	1 654		

Peážedka: Etika v tomto přehledu udává počet různých atributů / struktur (s, typů) v korpusu.

Citací informace:

Korpus jako zdroj dat:

Křen, M. – Oršák, V. – Čapka, T. – Čermáková, A. – Hrdáková, M. – Chlumská, L. – Jelišek, T. – Kovářková, D. – Petkevič, V. – Procházka, P. – Škoumalová, H. – Škrabal, M. – Truneček, P. – Vondříčka, P. – Zesina, A. SYN2015 reprezentativní korpus psané češtiny. Ústav českého národního korpusu FF UK, Praha 2015. Corponary z WWW <http://www.korpus.cz>.

Literatura:

Oršák, V. – Čermáková, A. – Křen, M. (2016). Nový koncept synchronních korpusů psané češtiny. Slovo a slovesnost, 77 (2), 89–101. ISSN 0037-7031.

Křen, M. – Oršák, V. – Čapka, T. – Čermáková, A. – Hrdáková, M. – Chlumská, L. – Jelišek, T. – Kovářková, D. – Petkevič, V. – Procházka, P. – Škoumalová, H. – Škrabal, M. – Truneček, P. – Vondříčka, P. – Zesina, A. (2014). SYN2015: Representative Corpus of Contemporary Written Czech. In: Proceedings of the Tenth International Conference on Language Resources and Evaluation (LREC'14), 2322–2328. Portorož: ELRA. ISBN 978-2-9311438-9-1. http://www.lrec-conf.org/proceedings/lrec2014/pdf/186_Paper.pdf

Obecné odkazy:

<http://www.korpus.cz>

Stručné info. vč. citování

Proč je třeba citovat korpusy

Jak číst informace o velikosti korpusu:

Termíny: viz <http://wiki.korpus.cz/doku.php>

http://wiki.korpus.cz/doku.php/pojmy:prehled_pojmu

pozice

tokenizace

lemmatizace

desambiguace

Vyhledávání:

Typ dotazu: Základní

Dotaz:

klávesnice předchozí dotazy

Slovní tvar/slovo/word

Fráze

Lemma

CQL

Regulární výrazy (http://wiki.korpus.cz/doku.php/pojmy:regularni_vyrazy)

konkordance, KWIC

Korpus: [syn2015](#) | Dotaz: [kočka](#) (8 507 výskytů) ▶ Promíchat: ✓

Výskytů: 8 507 | i.p.m.: 70,45 (vztaženo k celému korpusu) | ARF: 2 161,98 | Výsledek je promíchán 1 / 213 ▶▶▶

Výběr řádků: základní ▾

☐		přečíst celičké vydání tak jako	kočka	vylizuje talířek s mlékem ,
☐		Následující opatření si prosím na	kočce	předem nezkoušejte : dýchání z
☐		. Odvážnější kousky Pokud vaše	kočka	ve cvičení s klikrem najde
☐		uchu jsou varovnými signály –	kočka	si mohla do uší zanést
☐		na venkově žije se svými	kočkami	. Máš před sebou celý
☐		pěkně srandovní jméno pro lítající	kočku	. " „ Není to
☐		vhnrula do kuchyně . Jen	kočky	zmerčily mladou husičku , oči
☐		Týká se to psů ,	koček	, ptáků i různých hlodavců
☐		ODRÁŽKA Máte v úmyslu pouštět	kočku	volně ven ? S prvním
☐		byť tak , aby se	kočce	líbil . Ale i pokud
☐		, totiž přibývá . Perská	kočka	Vhodné prostředí : byt ,
☐		bengálku zamiluje . Britské krátkosrsté	kočky	Vzhled Zaoblené tvary těla a
☐		máte v bytě asi cizí	kočku	. Já si tohle rozhodně

Zobrazení

KWIC/Věta

Korpus: [syn2015](#) | Dotaz: [kočka](#) (8 507 výskytů) ▶ Promíchat: ✓

Výskytů: 8 507 | i.p.m.: 70,45 (vztaženo k celému korpusu) | ARF: 2 161,98 | Výsledek je promíchán 1 / 213 ▶▶▶

Výběr řádků: základní ▾

☐		Sednout si na výsluní a přečíst celičké vydání tak jako kočka vylizuje talířek s mlékem , do posledního písmenka .
☐		Následující opatření si prosím na kočce předem nezkoušejte : dýchání z úst do úst , stimulaci dechu , srdeční masáž .
☐		Pokud vaše kočka ve cvičení s klikrem najde zalíbení , můžete přejít ke složitějším kouskům .
☐		Také časté potřásání hlavou a škrabání se v uchu jsou varovnými signály – kočka si mohla do uší zanést parazity nebo trpí ušní infekcí .
☐		Nevím , jestli ti v tomhle ohledu dokážu porozumět , protože koneckonců jsem jen stará ženská , která na venkově žije se svými kočkami .
☐		„ Jo ještě k tomu , Malcolm je pěkně srandovní jméno pro lítající kočku . ”
☐		Jen kočky zmerčily mladou husičku , oči se jim rozsvítily .
☐		Týká se to psů , koček , ptáků i různých hlodavců .
☐		ODRÁŽKA Máte v úmyslu pouštět kočku volně ven ?
☐		Majitelé koček se šikovnými rukama a kutilskými sklony mohou po návštěvě hobbymarketu sami kreativně zařídit byt tak , aby se kočce líbil .
☐		Perská kočka

Korpusová nastavení

(Lemma, POS – **p**art **o**f **s**peech)

Korpus: syn2015 | Dotaz: kočka (8 507 výskytů) ▶ Promíchat: ✓

Výskytů: 8 507 | i.p.m.: 70,45 (vztaženo k celému korpusu) | ARF: 2 161,98 | Výsledek je promíchán 1 / 213 ▶▶▶

Výběr řádků: základní ▾

☐		přečíst celičké vydání tak jako	kočka / kočka/N	vylizuje talířek s mlékem ,
☐		Následující opatření si prosím na	kočce / kočka/N	předem nezkoušejte : dýchání z
☐		. Odvážnější kousky Pokud vaše	kočka / kočka/N	ve cvičení s klikrem najde
☐		uchu jsou varovnými signály –	kočka / kočka/N	si mohla do uší zanést
☐		na venkově žije se svými	kočkami / kočka/N	. Máš před sebou celý
☐		pěkně srandovní jméno pro lítající	kočku / kočka/N	. „ Není to
☐		vhrnula do kuchyně . Jen	kočky / kočka/N	zmerčily mladou husičku , oči
☐		Týká se to psů ,	koček / kočka/N	, ptáků i různých hlodavců
☐		ODRÁŽKA Máte v úmyslu pouštět	kočku / kočka/N	volně ven ? S prvním
☐		bvt tak . abv se	kočce / kočka/N	líbil . Ale i pokud

(Lemma, tag)

Korpus: syn2015 | Dotaz: kočka (8 507 výskytů) ▶ Promíchat: ✓ Nastavení bylo uloženo X

Výskytů: 8 507 | i.p.m.: 70,45 (vztaženo k celému korpusu) | ARF: 2 161,98 | Výsledek je promíchán 1 / 213 ▶▶▶

Výběr řádků: základní ▾

☐		přečíst celičké vydání tak jako	kočka / kočka/NNFS1-----A-----	vylizuje talířek s mlékem ,
☐		Následující opatření si prosím na	kočce / kočka/NNFS6-----A-----	předem nezkoušejte : dýchání z
☐		. Odvážnější kousky Pokud vaše	kočka / kočka/NNFS1-----A-----	ve cvičení s klikrem najde
☐		uchu jsou varovnými signály –	kočka / kočka/NNFS1-----A-----	si mohla do uší zanést
☐		na venkově žije se svými	kočkami / kočka/NNFP7-----A-----	. Máš před sebou celý
☐		pěkně srandovní jméno pro lítající	kočku / kočka/NNFS4-----A-----	. „ Není to

Korpusová nastavení pro syn2015 X

Poziční atributy Struktury **Metainformace**

☐ <#> ☐ Počet tokenů ☐ Vybrat vše	☒ <doc> ☐ Pořadí dokumentu ☒ doc.title ☐ doc.subtitle ☒ doc.author ☐ doc.issue ☐ doc.publisher ☐ doc.pubplace ☐ doc.pubyear ☐ doc.first_published ☐ doc.translator ☐ doc.srclang ☐ doc.authsex ☐ doc.transsex ☐ doc.txtype_group ☐ doc.txtype	☐ <text> ☐ text.section ☐ text.section_orig ☐ text.author ☐ text.id ☐ Vybrat vše	☐ <p> ☐ p.type ☐ p.id ☐ Vybrat vše	☐ <s> ☐ s.id ☐ Vybrat vše	☐ <hi> ☐ hi.rend ☐ Vybrat vše

Korpus: syn2015 | Dotaz: kočka (8 507 výskytů) ▶ Promíchat: ✓

Výskytů: 8 507 | i.p.m.: 70,45 (vztaženo k celému korpusu) | ARF: 2 161,98 | Výsledek je promíchán 1 / 213 ▶▶

Výběr řádků: základní ▾

☐	Konec světa & Hard-boiled Wonderland ↗ Murakami, Haruki	prečíst celíčké vydání tak jako	kočka /kočka/NNFS1-----A-----
☐	Kočky ↗ Jones-Baade, Renate	Následující opatření si prosím na	kočce /kočka/NNFS6-----A-----
☐	Kočky ↗ Jones-Baade, Renate	. Odvážnější kusky Pokud vaše	kočka /kočka/NNFS1-----A-----
☐	Kočky ↗ Jones-Baade, Renate	uchu jsou varovnými signály –	kočka /kočka/NNFS1-----A-----
☐	Páteční klub pletení ↗ Jacobs, Kate	na venkově žije se svými	kočkami /kočka/NNFP7-----A-----
☐	Panoptikon ↗ Fagan, Jenni	pěkně srandovní jméno pro lítající	kočku /kočka/NNFS4-----A-----
☐	Miláčci, máte se nač těšit! ↗ Welshman, Malcolm D.	vhmula do kuchyně . Jen	kočky /kočka/NNFS2-----A-----
☐	Moje rodina ↗ X	Týká se to psů ,	koček /kočka/NNFP2-----A-----
☐	Kočky ↗ Jones-Baade, Renate	ODRÁŽKA Máte v úmyslu pouštět	kočku /kočka/NNFS4-----A-----

Kompletní info o zdrojovém textu:

doc.title	Konec světa & Hard-boiled Wonderland	doc.subtitle	
doc.author	Murakami, Haruki	doc.issue	
doc.publisher	Odeon	doc.pubplace	Praha
doc.pubyear	2008	doc.first_published	2008
doc.translator	Jurkovič, Tomáš	doc.srclang	ja: japonština
doc.authsex	M: muž	doc.transsex	M: muž
doc.txtype_group	FIC: beletrie	doc.txtype	NOV: próza
doc.genre_group	X: neuvedeno	doc.genre	X: neuvedeno
doc.medium	B: kniha	doc.periodicity	NP: neperiodická publikace
doc.audience	GEN: obecné publikum	doc.isbnissn	978-80-207-1287-5
doc.biblio	Murakami, Haruki (2008): Konec světa & Hard-boiled Wonderland. Překlad: Jurkovič, Tomáš. Praha: Odeon.	doc.id	murak_konecsveta
text.section		text.section_orig	
text.author		text.id	murak_konecsveta:2
p.type	normal	p.id	murak_konecsveta:2:1920

Úkol na příště:

Prostudovat www stránky ÚČNK

Umět odpovědět na otázky:

1. Co je to korpusu?
2. Co je to Český národní korpus?
3. Jaké typy korpusů máme k dispozici?
4. Co to znamená, když řeknu, že korpus má 100 milionů slov?
5. Jak komunikujeme s korpusem (jak jej můžeme využívat pro lingvistickou práci)?
6. Jak můžeme vyhledat v korpusu výskyt slova, jak se se zobrazí v korpusu výskyt slova a co můžeme se zobrazenými výskyty dále dělat?
7. Jak můžeme vyhledat v korpusu všechna slova, která mají společnou vlastnost, že jsou tvary jednoho základního tvaru?

8. Jak můžeme v korpusu vyhledat všechny tvary na rovině gramatické abstrakce (třeba podstatné jména rodu ženského ve 3. pádě, nebo slovesa v přítomném čase v první osobě)?

A připravit si otázky, na něž byste rádi znali odpověď (souvisí s korpusy!!)